

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1914.

Första kammaren.

Nr 80.

Onsdagen den 16 september.

Kammaren sammanträdde kl. 11 f. m.

Justerades protokollet för den 10 i denna månad.

Föredrogs lagutskottets nästlidne dag bordlagda memorial nr 37, med föranledande av kamrarnas skiljaktiga beslut beträffande lagutskottets utlåtande nr 31 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium).

Sammanjämningsförslag ang. förordnande om anstånd med betalning av gäld.

I utlåtande nr 31 i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium) hade lagutskottet hemställt, att riksdagen måtte antaga nämnda lagförslag med den lydelse, utskottets berörda utlåtande innehöll.

Enligt utskottet tillhandakomna protokollsutdrag hade denna utskottets hemställan bifallits av första kammaren, under det att andra kammaren för sin del beslutit antaga lagförslaget med viss ändrad lydelse.

I ändamål av sammanjämkning av den skiljaktighet, som förelåg mellan kamrarnas beslut, hade utskottet i nu föredragna memorial på angivna skäl hemställt, att kamrarna med frånträdande av förut fattade beslut beträffande nu ifrågavarande lagförslag måtte antaga lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium), så lydande som utskottets memorial utvisade.

Herr A l e x a n d e r s o n: Herr talman! Sedan detta ärende senast var före i kammaren, har ju en delvis annan situation inträtt. Då andra kammaren återremitterade lagutskottets utlåtande nr 31 i anledning av den utav Kungl. Maj:t avlätna propositionen i ämnet, medförde detta ett uppskov, vilket återigen nödvändiggjorde, att riksdagen, för att icke det förut utfärdade moratoriet skulle gå till ända utan att kunna förlängas, i stället antog en av Kungl. Maj:t avläten proposition angående förlängning av augustimoratoriet. Den lag, som på grund härav utfärdades den 4 innevarande september, är ju i helt annan måtto än den i hast tillskapade augustimoratorielagen utmärkt för en omsorgsfull utformning. Av densamma fram-

Sammanjämkningsförslag ang. förordnande om anstånd med betalning av gäld.

(Forts.)

gå tydligen de riktlinjer, som komma att bliva gällande för moratorielagstiftningen under den nu aktuella situationen.

Härmed hade man sålunda fått, så att säga, en utgångspunkt, som icke förelåg, då Kungl. Maj:ts proposition förra gången förelåg till behandling av lagutskottet och kammaren.

I den nya situation, som sålunda inträtt, antog andra kammaren — sedan lagutskottet hemställt, att kammaren måtte fatta beslut i frågan liksom första kammaren redan gjort — ett förslag, som i åtskilliga avseenden avviker från det av denna kammare förut fattade beslutet. Det är nu detta förslag lagutskottet hemställt, att första kammaren måtte förena sig med den andra i att antaga, dock med en ytterligare överarbetning, som utskottet vid närmare påseende funnit vara erforderlig.

Skillnaden emot den första propositionen består förnämligast dels i att man här ansett sig böra uppställa vissa villkor för Kungl. Maj:ts rätt att förordna om moratorium mellan riksdagarna, därest nämligen anledningen till förordnandet är att Sverige befinner sig i krig eller krigsfara. Detta villkor är att riksdagen, om den icke i allt fall skulle sammanträda inom kort tid, omedelbart sammankallas, och dels å andra sidan att man ansett sig böra medgiva Kungl. Maj:ts rätt att även å tid då riksdagen är samlad för kortare tid utfärda moratorielag och även att förlänga ett av Konungen och riksdagen förut beslutat moratorium till dess giltighet eller i fråga om gäld som senare förfaller. Orsaken till det vidsträcktare medgivande, som det nu är ifrågasatt att lämna Kungl. Maj:ts, är ju tydligen den, att den väg, som eljest måste beträdas — ifall alltid Konungs och riksdags sammanställande beslut måste fordras för ett moratorium eller för förlängning därav — i många fall bleve alltför tidsödande. Om exempelvis i fråga om förlängning av nuvarande moratorium från tid till annan man tänker sig att ett moratorium är givit tills vidare för en tid av en månad och man fram emot slutet av denna månad finner förlängning vara erforderlig, vore det tydligen en mycket tyngande form, om sedan detta behov konstaterats, Kungl. Maj:ts först skulle låta utarbета förslag, därefter remittera förslaget till lagrådet och ånyo efter lagrådets hörande låta detsamma sig ånyo föredragas, varefter förslaget slutligen skulle genomgå lagutskottets och riksdagens behandling. Det skulle därvid lätt kunna hända att man ej hunne bliva färdig å den erforderliga tiden.

Jag tror att utskottet låtit sig angeläget vara att icke avhända riksdagen mera av dess rätt i fråga om deltagande i den civila lagstiftningen än vad de särskilda omständigheterna på detta område göra oundgängligen nödigt.

Jag anhåller att få yrka bifall till utskottets föreliggande sammanjämkningsförslag.

Överläggningen ansågs härmed slutad, varefter kammaren biföll vad utskottet i förevarande memorial hemställt.

Föredrogos, men bordlades ånyo på flera ledamöters begäran följande nästlidne dag bordlagda ärenden, nämligen konstitutionsutskottets utlåtande nr 34, statsutskottets utlåtanden och memorial nr 105—107 ävensom bankoutskottets utlåtanden nr 31 och 32.

Anmäldes och godkändes lagutskottets förslag till riksdagens skrivelse, nr 270, till Konungen, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående förordnande om anstånd med betalning av gäld (moratorium).

Justerades två protokollsutdrag för denna dag.

Kammarens sammanträde avslutades kl. 11,16 f. m.

In fidem
A. v. Krusenstjerna.
